

που τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω
 ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καίόμε- 35
 νος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι
 πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν 36
 μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ
 ἔδωκέ¹⁸ μοι ὁ πατήρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ
 ἔργα ἃ ἐγὼ¹⁹ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ
 με ἀπέσταλκε. καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς²⁰ 37
 μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκη-
 κόατε πώποτε²¹, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε. καὶ τὸν 38
 λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν²², ὅτι ὃν ἀπέ-
 στειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ἐρευ- 39
 νᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν
 αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι
 περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς με, ἵνα ζωὴν 40
 ἔχητε. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ' 41, 42
 ἔγνωκα ὑμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε
 ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πα- 43
 τρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν
 τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε. πῶς δύ- 44
 νασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμ-
 βάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ²³
 οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν 45
 πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς,
 εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, 46
 ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.
 εἰ δὲ τοῖς ἐκεῖνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς 47
 τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης VI.
 σης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος. καὶ ἠκολούθει¹ 2

¹⁸ δέδωκέ
 ἀκηκόατε

¹ ἠκολούθει δὲ

¹⁹ *om.* ἐγὼ
²² ἐν ὑμῖν μένοντα

²⁰ ἐκεῖνος
²³ *Marg. om.* Θεοῦ

²¹ πώποτε

αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώρων² αὐτοῦ³ τὰ σημεῖα
 3 ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ἀνῆλθε δὲ εἰς
 τὸ ὄρος ὃ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν
 4 μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ
 5 τῶν Ἰουδαίων. ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλ-
 μούς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται
 πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον, Πόθεν ἀγο-
 6 ράσομεν⁴ ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο δὲ ἔλεγε
 πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν.
 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων
 ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν⁵
 8 βραχὺ τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἰς ἕκ τῶν μαθητῶν
 9 αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, Ἔστι
 παιδάριον ἐν⁶ ᾧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους
 καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσού-
 10 τους; εἶπε δὲ⁷ ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώ-
 πους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ.
 ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ⁸ πεντα-
 11 κισχίλιοι. ἔλαβε δὲ⁹ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχα-
 ριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ¹⁰
 τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων
 12 ὅσον ᾗθελον. ὥς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα
 13 κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται. συνήγαγον οὖν,
 καὶ ἐγένευσαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν
 πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρω-
 14 κόσιν. οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον¹¹
 ὁ Ἰησοῦς¹², ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προ-
 φῆτης ὃ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

² ἐθεώρουν³ οἱ. αὐτοῦ⁴ ἀγοράσωμεν⁵ οἱ. αὐτῶν⁶ οἱ. ἐν⁷ (ν) οἱ. δὲ⁸ ὡς⁹ (ν) οὖν¹⁰ οἱ.

τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ

¹¹ Μαρτ. ἃ ἐποίησεν σημεῖα¹² οἱ. ὁ Ἰησοῦς

Ἰησοῦς οὖν γινούς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ¹⁵
 ἀρπάζειν αὐτόν, ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνε-
 χώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

Ὡς δὲ ὁψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ ¹⁶
 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ ¹³ ¹⁷
 πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερ-
 ναοῦμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ¹⁴ ἔλη-
 λύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. ἥ τε θάλασσα ἀνέμου ¹⁸
 μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. ἑλληλακότες οὖν ὥς ¹⁹
 σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα, θεωροῦσι τὸν
 Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς
 τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ ἐφοβήθησαν. ὁ δὲ λέγει ²⁰
 αὐτοῖς, Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ἤθελον οὖν λαβεῖν ²¹
 αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ
 τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσ- ²²
 σης, ἰδὼν ¹⁵ ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἔν
 ἐκείνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ¹⁶, καὶ ὅτι
 οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ
 πλοιάριον ¹⁷, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον,
 (ἀλλὰ ¹⁸ δὲ ¹⁹ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ ²³
 τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος
 τοῦ Κυρίου)· ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ²⁴
 ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν καὶ ²⁰
 αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα ²¹, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοῦμ,
 ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν ²⁵
 τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, πότε ὧδε γέγο-
 νας; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ²⁶
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα,
 ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

¹³ *οι.* τὸ ¹⁴ οὐπω ¹⁵ (*οι.* ,) εἶδον ¹⁶ *οι.* ἐκεῖνο εἰς ὃ
 ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ¹⁷ πλοῖον ¹⁸ ἀλλὰ ¹⁹ *οι.* δὲ
²⁰ *οι.* καὶ ²¹ πλοιάρια

27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρωσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ
 τὴν βρωσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ
 28 πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν,
 Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;
 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστι τὸ
 ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε²² εἰς ὃν ἀπέστειλεν
 30 ἐκεῖνος. εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον,
 31 ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; οἱ
 πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς
 ἐστὶ γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν
 32 αὐτοῖς φαγεῖν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Οὐ Μωσῆς δέδωκεν²³ ὑμῖν τὸν
 ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν
 33 ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ὁ
 γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
 34 οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδούς τῷ κόσμῳ. εἶπον οὖν
 πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον
 35 τοῦτον. εἶπε δὲ²⁴ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ὁ
 ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ πεινά-
 σῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ διψήσῃ²⁵ πώποτε.
 36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με, καὶ οὐ
 37 πιστεύετε. πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ πρὸς ἐμέ
 ἥξει· καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω
 38 ἔξω. ὅτι καταβέβηκα ἐκ²⁶ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα
 ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ
 39 πέμψαντός με. τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ
 πέμψαντός με πατρός²⁷, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι, μὴ
 ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν²⁸ τῇ
 40 ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δέ²⁹ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ
 πέμψαντός με³⁰, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ

²² πιστεύητε ²³ ἔδωκεν ²⁴ (ν) οἱ. δέ ²⁵ διψήσει ²⁶ ἀπὸ

²⁷ οἱ. πατρός

²⁸ οἱ. ἐν

²⁹ γάρ

³⁰ πατρός μου

πιστεύων εἰς αὐτόν, ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ⁴¹ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, ⁴² οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν ³¹ λέγει οὗτος ³² ὅτι Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; ἀπεκρίθη οὖν ³³ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ ⁴³ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. οὐδεὶς δύναται ἔλθειν ⁴⁴ πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν ³⁴ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται ⁴⁵ πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. πᾶς οὖν ³⁵ ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς με. οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἐώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ ⁴⁶ τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἐώρακε τὸν πατέρα. ἀμὴν ἀμὴν ⁴⁷ λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ³⁶ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφα- ^{48, 49} γον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ ³⁷, καὶ ἀπέθανον. οὗτός ⁵⁰ ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ⁵¹ ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ³⁸ ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι ⁵² λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ⁵³ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἶμα, οὐκ

³¹ νῦν³² om. οὗτος³³ om. οὖν³⁴ add ἐν³⁵ om. οὖν³⁶ om. εἰς ἐμέ,³⁷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα³⁸ om. ἣν ἐγὼ δώσω

54 ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα
καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ
55 ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἡ γὰρ σὰρξ
μου ἀληθῶς³⁹ ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς³⁹
56 ἐστὶ πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων
57 μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. καθὼς
ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν
πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, καὶ ἐκεῖνος ζήσεται δι'
58 ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
βάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα,⁴⁰
καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται
59 εἰς τὸν αἰῶνα. ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδασκων
ἐν Καπερναούμ.

60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
εἶπον, Σκληρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται
61 αὐτοῦ ἀκοῦειν; εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι
γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν
62 αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρήτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ
63 πρότερον; τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ
οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ⁴¹ ὑμῖν,
64 πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν
τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἥδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ
Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς
65 ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν. καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο
εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν
μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς μου⁴².

66 Ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπά-
67 τουν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ
68 ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; ἀπεκρίθη οὖν⁴³ αὐτῷ Σίμων

³⁹ ἀληθής⁴⁰ οἱ. ὑμῶν τὸ μάννα,⁴¹ λελάληκα⁴² οἱ. μου⁴³ οἱ. οὖν

Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ⁶⁹
ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς⁴⁴ τοῦ Θεοῦ τοῦ
ζῶντος⁴⁵. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς ⁷⁰
τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός
ἐστιν; ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην⁴⁶. ⁷¹
οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἰς ᾧν⁴⁷ ἐκ
τῶν δώδεκα.

Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα¹ ἐν τῇ VII.
Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἠθέλεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν,
ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. ἦν δὲ ²
ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπον ³
οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐν-
τεῦθεν, καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ
μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς.
οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐτὸς² ἐν ⁴
παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυ-
τὸν τῷ κόσμῳ. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπί- ⁵
στευον εἰς αὐτόν. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ ⁶
καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέ-
τερος πάντοτε ἐστιν ἔτοιμος. οὐ δύναται ὁ κόσμος ⁷
μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. ὑμεῖς ⁸
ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην³. ἐγὼ οὐπω⁴ ἀναβαίνω
εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὐπω
πεπλήρωται. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ ⁹
Γαλιλαίᾳ.

Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ ¹⁰
αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν⁵, οὐ φανερώς, ἀλλ' ὥς

⁴⁴ ὁ ἅγιος⁴⁵ *ομ.* τοῦ ζῶντος⁴⁶ Ἰσκαριώτου⁴⁷ *ομ.* ᾧν¹ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς² *Marg.*αὐτὸν ³ *ομ.* ταύτην⁴ *Marg.* οὐκ⁵ (αὐτοῦ) εἰς τὴν

ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη